

[Fuglsang]

beskedne nedsættelse, som dette ændringsforslag er udtryk for.

Ud fra nogenlunde tilsvarende overvejelser bakker vi husmændenes krav om en 50 ha sammenlægningsgrænse op.

Endelig genoptager vi i forbindelse med dette forslag vore gamle tanker om andelsbrug, konkret som en erstatning for de i forslaget foreslåede anpartsselskaber. Motiveringen for det kan næsten ikke udtrykkes bedre, end det – jeg må indrømme lidt uventet – er blevet sagt i en ledende artikel i Berlingske Tidende den 25. maj i år, nemlig at gennem oprettelse af brug på andelsbasis kunne landmandslivet blive endnu mere menneskeligt, idet man kunne være flere om samme bedrift og den ene familie tilstå den anden ferie. Det kunne også blive det, der sikrer udnyttelsen af de animalske produktionsmuligheder, som Danmark i de sidste år lader de andre medlemslande i fællesmarkedet løbe med. Vi mener, selv om jeg ved, at ministeren har en kommission siddende, at dette forslag i høj grad hører til i dette almindelige forslag om danske landbrugsejendomme.

De ændringsforslag, der er stillet af ministeren, finder vi er en, jeg vil næsten sige lidt upassende blanding af skidt og kanel. Kanel er en række fornuftige og også nødvendige forslag, som forenkler og klargør, og dem vil vi stemme for. En af de ting, man hidtil har kritiseret dansk jordlovgivning for, er uklarhed, som giver mange muligheder for omgælder og fortolkninger. Vi vil kategorisk stemme mod de alvorlige og forfærdelige forringelser, som på temmelig afgørende måde rører ved selve forslagens karakter. Det gælder som nævnt 700.000 kr.s grænsen for begrebet den bæredygtige enhed. Netop dette meget store beløb er i sig selv et udtryk for en tendens til stadig at rykke grænserne opad. I den sammenhæng har man tilføjet en bestemmelse i § 1, stk. 1, nr. 3, om, at man skal tilstræbe en forbedret konkurrenceevne. Jeg kan huske, at da man oprindeligt talte om begrebet rationelle brug og økonomiske brug, så nævnte man gerne Sydeuropas små dværgbrug. Men nu sætter man altså her i Danmark grænsen ved disse berømte 700.000 kr., og så er det jo helt andre grupper, der kommer i farezonen.

Dertil kommer de foreslåede ændringer i § 17, som husmændene med rette advarer imod, et forslag, som åbner adgang for by-

landmænd til via en bestyrer at erhverve landbrugsjord. Jeg vil næsten sige, at hvis dette gennemføres, så sættes der noget af et punktum, som i væsentlig grad vil ændre meget af det, som har gjort dansk landbrug til det, det er i dag, bragt det op på det stade, som har skabt respekt om det ude omkring i verden. Hr. Westh mente ikke, at kritikerne helt havde sat sig ind i tingene. Jeg vil netop tro, at bl. a. husmandsorganisationerne har sat sig ind i det på en måde, som vi andre burde lære af.

Vi er en lille smule betænkelige ved nedsættelse af erhvervelsesgrænsen til de 18 år. Ikke fordi vi har mistillid til de unge, men vi kan faktisk meget vanskeligt se, hvordan denne meget lave grænse kan forenes med de uddannelsesbetingelser, som forslaget ganske rigtigt også har taget med.

Som helhed kan vi stemme for lovforslaget ved tredje behandling, men jeg har givet udtryk for nogle af de betænkeligheder, jeg har.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre har stillet 3 ændringsforslag på nogle centrale punkter, fordi vi mener, at lovens virkning ikke er stærk nok. Vi har foreslået 50 ha fremfor 75 ha. Vi har i de senere år set en meget stærk drift i retning af sammenlægning til større ejendomme, og der er mere end tilstrækkeligt til dem, der kan magte det kapitalmæssigt. Desuden er det sådan, at den ekstensivering, der foregår med de større enheder, betyder, at man meget let får en nedgang i den animalske produktion. Hr. Karlskov Jensen sagde, at denne lovgivning støttede ikke den animalske produktion. Nej, det er da rigtigt; når man optræder på den måde, at man ikke vil være med til at forme den, så den virkelig kan støtte, så støtter den ikke, og det er netop, fordi arealgrænserne er for høje.

Vi er også skuffede over, at der ikke er større tilslutning til, at samdriftsafstanden nedsættes fra 15 til 5 km, som vi har foreslået. Vi tror, det vil lette trafikforholdene ganske betydeligt, og det er der et behov for. Vi mener også, at det vil lette kontrollen med overholdelsen af reglerne, og desuden vil det givet nedsætte samdriftsantallene.

Endelig har vi stillet forslag om, at man i stedet for at samdrive 5 ejendomme maksimalt må samdrive 3. Vi mener, at det vil give